

Sprawozdanie

komisji drogowej o wnioskach Wydziału krajowego wynikających z poglądu na rubr. X. budżetu krajowego (Wydatki drogowe).

Wysoki Sejmie!

Komisja drogowa po zbadaniu przytoczonych przez Wydział krajowy powodów i po przejrzeniu dołączonych obrachunków w sprawie rekonstrukcyi dróg krajowych, zgadza się na rychłe uskutecznienie wskazanych robót przy tych drogach i potwierdza potrzebę nadzwyczajnego nakładu w sumie 1.473.434 złr.

Stan większej części dróg krajowych usprawiedliwia potrzebę konieczną tego nakładu w myśl wyczerpujących motywów Wydziału krajowego, a raz dokonana rekonstrukcyja szybka i gruntowna, umożliwi opędzanie dalszej konserwacyi zwykłemi a nawet i tańszemi kosztami.

Z tą sprawą wiąże Wydział krajowy, propozycye wykluczenia z rzędu dróg krajowych, dróg tych które według jego zdania, z powodu nowoutworzonych kolei żelaznych, straciły charakter komunikacyi krajowych.

Drogi tego rodzaju są:

1. Droga prusko - szlązka,
2. „ Zimnowoda - Hoszany,
3. część drogi Lwowsko - Rohatyńskiej z Bóbrki do Lwowa,
4. Droga Bursztyńsko - Stanisławowska,
5. „ Tyśmienicko - Kołomyjska,
6. część drogi Brzeżańsko - Podwołoczyskiej z Tarnopola do Podwołoczysk,
7. część drogi Sędziszowskiej.

Długość tych dróg wynosi razem 32 mil 2965 sążni.

Koszta utrzymania tychże dróg na r. 1873 preliniowano	83 975 złr.
Dochód z myt	26 416 „
Okazuje się niedobór	<u>57.559 złr.</u>

Wykreśleniem tych dróg otrzymuje się z ogólnej sumy na rekonstrukcyje powyżej preliniowanej oszczędność jednorazową 278.142 złr., a w budżecie na konserwacye, na rok 1873 preliniowanym, po odtrąceniu dochodów z myt oszczędność roczną w sumie 57.559 złr.

Te względy li tylko, oszczędności, i to nie tak znacznej, niezdolały nakłonić komisję drogową do

zdania Wydziału krajowego. Przeciwnie, komisya czuje się w obowiązku uważać te drogi jako cenny majątek krajowy nabyty po większej części znacznymi kosztami konkurencyjnymi okolic, przez które przechodzą i dla których pomimo już istniejących kolei żelaznych nie przestają zawsze być środkami znacznej komunikacji, a zatem i środkami bogactwa i dobrobytu; świadczą o tem liczne petycje i głosy, które z wszech stron dopominają się gorąco o utrzymanie tych dróg.

Nie ulega zresztą wątpliwości, że przy coraz wzrastającej budowie projektowanych kolei żelaznych, jeżeli jeszcze przyjdzie do skutku budowa kolei wicynalnych, to prawie wszystkie drogi krajowe, jako takie, tracą swój charakter w ścisłym tego słowa znaczeniu, bynajmniej jednakowo nie tracą wielkiego swego znaczenia, jako drogi koniecznej i znacznej komunikacji powiatowej.

Drogi te murowane, pozbawione wszelkiej konserwy stałyby się wkrótce nie do przebycia, gorszymi od wszelkich dróg gminnych, gdyż ani powiaty a tym mniej gminy nie podjęłyby się i nie byłyby w stanie stosownie je utrzymywać.

Proste więc zaniechanie obecnie proponowane, musi komisya uznać jako marnowanie już nabytego dobra krajowego z wielką szkodą okolic dotkniętych taką uchwałą. Komisya przypuszcza że Rady powiatowe chętnie odebrałyby te drogi na własność przy pewnej subwencji z funduszu krajowego, z dodatkiem myt na tych drogach istniejących. Byłby to pierwszy krok zrobiony ku oddaniu, w dalszej a nie zbyt oddalonej przyszłości, wszystkich dróg krajowych odnośnym powiatom, przez co bez wątpienia koszta administracyi i konserwacyi dróg o wiele by się zmniejszyły.

W razie przyjęcia przez Wysoką Izbę tego planu załatwienia tymczasowego, kwestyi dróg do zaniechania proponowanych, wypadłoby wstrzymać się z rekonstrukcją tych dróg, przez co i suma 278.142 złr., zostałaby oszczędzoną. Jedyny więc wydatek na konserwę tych dróg wyżej wykazany w sumie 57.559 złr., trzebaby w preliminowanym budżecie na r. 1873. zatrzymać.

Komisya przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Z funduszów nadzwyczajnych w drodze pożyczki uzyskać się mających przeznacza Sejm do dyspozycji Wydziału krajowego na rekonstrukcję dróg krajowych sumę okrągłą 1,250.000 złr.
2. Wydziałowi krajowemu poleca się dalsze utrzymanie z funduszu krajowego dróg do zaniechania proponowanych, a równocześnie zająć się przeprowadzeniem układów z odnośnymi Radami powiatowymi co do odstąpienia im tychże dróg, na podstawie subwencyonowania z dodatkiem myt na tych drogach istniejących. Drogi za zgodą Rad powiatowych na własność im odstąpione, winne być im oddane w dobrym stanie.
3. Wydział krajowy złoży na przyszłej sesyi sprawozdanie z tych rokowań i przedstawi wysokiemu Sejmowi motywowane w tym względzie wnioski.

J. Kirchmayer w. r.
Przewodniczący.

Stefan Zamojski w. r.
Sprawozdawca.